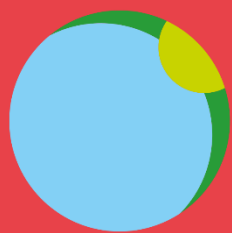

Informatiedocument Werkplekieren

Bacheloropleiding

Docent & kennismanager Dienstverlening & Producten

Deeltijd

AERES
HOGESCHOOL
WAGENINGEN

Voorwoord

Dit is een aanvulling op de brochure werkplekieren voor werkplekbieders die deeltijdstudenten begeleiden van de bachelor-lerarenopleiding Docent en Kennismanager Dienstverlening & Producten.

We vertrouwen erop dat dit document meer inzicht geeft in het curriculum van de opleiding, het doel van het werkplekieren, informatie omtrent de begeleiding, informatie over de beoordeling en wat de werkplek van de student mag verwachten.

Werkplekbureau
wpl.hogeschool.wageningen@aeres.nl
088 020 6880
06 3068 9268

Inhoud

1	Werkplekieren	
1.1	Deeltijd werkplekieren	4
2	Werkplekbegeleiding en -beoordeling	5
2.1	Ontwikkeling bekwaamheden en werkplekparticipatie	5
3	Organisatie van het onderwijs	6

Bijlagen

Bijlage 1	Korte beschrijving van de beroepssituaties	8
Bijlage 2	Bekwaamheidseisen	15

1. Werkplekieren

Werkplekieren, het werkend leren in de authentieke beroepscontext, is een essentieel onderdeel van de opleiding. De student gaat naast het flankerend onderwijs aan de slag in een (onderwijs) instelling of bedrijf. Het flankerend onderwijs, dat gegeven wordt op de leslocatie van Aeres Hogeschool Wageningen, bestaat uit:

- lessen
- verwerkingsopdrachten
- oefenen van vaardigheden
- practica
- gastcolleges
- toetsen
- etc.

In onderling overleg bepalen de werkplekbieder en de student hoe het werkplekieren zal worden ingericht waarbij de kaders die de opleiding biedt uitgangspunt zijn. Aeres Hogeschool kan daarbij, ook gedurende het verloop van het werkplekieren, ondersteunen en begeleiden. De werkplekbieder draagt de student slechts taken op die passen bij de bekwaamheden van de betreffende beroepssituatie (BS), zie bijlage 1 voor omschrijving van de beroepssituaties.

Afhankelijk van de mogelijkheden op de werkplek vragen wij oefenmogelijkheden of -opdrachten voor de studenten. Over het algemeen is er een combinatie mogelijk tussen meedraaien binnen lopende werkzaamheden enerzijds, en het uitvoeren van een specifieke opdracht die het mogelijk maakt de bekwaamheden te ontwikkelen anderzijds. De werkplek moet het volgende kunnen bieden:

- De student moet de mogelijkheid krijgen om voldoende werkplektaken (leren) uit te voeren.
- Aan de student moet een bepaalde mate van verantwoordelijkheid worden gegeven, die gepaard gaat met passende begeleiding.
- De opdrachten en de context waarbinnen deze moeten worden uitgevoerd, liggen op hbo-niveau.

1.1. Deeltijd werkplekieren

Afhankelijk van de genoten vooropleiding en de werkervaring wordt een studietraject bepaald waarbij de deeltijdstudent vrijstellingen krijgt voor delen van de opleiding waar reeds vaardigheden voor zijn ontwikkeld.

Een deeltijdstudent heeft een gemiddelde studiebelasting van 20 uur per week, waarvan 6 uur flankerend onderwijs en 14 uur zelfstudie en stage- of werkactiviteiten. Studenten die niet werkzaam zijn in een educatieve setting gaan een extra dag per week werkplekieren binnen een educatieve setting. Afhankelijk van de mogelijkheden op hun werkplek, hun studievaardigheden en beschikbare tijd behaalt de deeltijdstudent 3 of 4 beroepssituaties per studiejaar.

2. Werkplekbegeleiding en –beoordeling

We vragen de werkplekbieder een begeleider voor de student aan te wijzen, de werkplekbegeleider. Dit kan de opdrachtgever zijn of een aangewezen persoon binnen de organisatie die voor de student als vraagbaak en coach dient. De werkplekbegeleider geeft feedback op werkhouding in de begeleidingsgesprekken maar dit kan ook schriftelijk zijn als (onderdeel van) beoordeling van het beroepsproduct. Wij vragen de student om aan het begin van de werkplekperiode de begeleidingsformulieren van de beroepssituaties met de werkplekbieder door te spreken en hiervoor een planning te maken.

Wat kan de werkplekbegeleider van de student verwachten:

1. De student informeert u goed en tijdig over doel, inhoud en organisatie van zijn/haar leerwerktraject en voorziet de werkplekbegeleider van het toetsplan.
2. De student stelt zich voortdurend actief op: stelt leeractiviteiten voor, stelt vragen, vraagt ondersteuning of advies, zorgt dat afspraken voor begeleidingsgesprekken worden gemaakt, enz.
3. De student geeft zijn/haar begeleiders (zowel op de school/ in het bedrijf als op de opleiding) inzicht in de voortgang door middel van zijn/haar leerwerkovereenkomst, reflecties en andere documenten (zoals bijvoorbeeld de rubrics en het portfolio).
4. De student houdt zich goed aan gemaakte begeleidingsafspraken.

Per beroepssituatie kan de precieze gang van zaken met betrekking tot het werkplekleren verschillen. Dat is dan ook de reden dat het werkplekbureau u geen document kan overhandigen wat het werkplekleren voor uw student precies inhoudt en wat zijn/haar specifieke doelen zijn. De student is verantwoordelijk om u van de juiste informatie te voorzien.

2.1 Ontwikkeling bekwaamheden en werkplekparticipatie

Een student ontwikkelt zich tijdens zijn hele werkplekperiode in de volle breedte, op de vijf bekwaamheden. Zie bijlage 2 voor de bekwaamheidseisen. Naast het werken aan de beroepsproducten, wordt de student geacht ook mee te draaien, te participeren in de organisatie. Het gaat daarbij om het proactief deelnemen aan belendende activiteiten die gericht zijn op het primaire proces van de organisatie. Bijvoorbeeld op een school: lesgeven, meedraaien in een onderwijsteam. In een bedrijf kan het bijvoorbeeld gaan om werkoverleg, netwerkbijeenkomsten of productontwikkeling. Het betreft activiteiten gericht op het toekomstige beroep van de student als docent of kennismanager, maar niet direct gekoppeld aan de ontwikkeling van beroepsproducten.

Om de opleiding af te ronden bij Aeres Hogeschool Wageningen, moet de student aan vijf bekwaamheidseisen voldoen. De werkplekbegeleider heeft goed zicht op de bekwaamheden van de student die hij/zij begeleidt. Omdat de student op zijn werkplek meer doet dan alleen het werken aan zijn werkplekopdrachten of beroepsproduct, is het voor de student en AHW relevant om te weten hoe de werkplekbegeleider de student beoordeelt op de bekwaamheden. De student zal de werkplekbegeleider vragen het formulier 'Formatieve beoordeling bekwaamheden werkplek(leren)' in te vullen. Dit formulier is afgeleid van de bekwaamheidseisen. We weten dat niet alle bekwaamheden op alle werkplekken aan bod komen. Als een student bijvoorbeeld in een bedrijf zijn werkplek (stage) heeft, dan kan het zijn dat de ontwikkeling van de pedagogische bekwaamheid niet (zichtbaar) aan bod is gekomen en dus ook niet beoordeeld kan worden.

3. Organisatie van het onderwijs

De opleiding is onderverdeeld in drie fasen: de propedeusefase, de hoofdfase en de afstudeerfase. Deze worden elk afgesloten met een fase-assessment. Daarin toont de student aan of hij/zij aan de bekwaamheden voldoet en aan de eisen die zijn vastgesteld voor de betreffende fase. Tijdens de gehele fase wordt de student begeleid door een studieloopbaanbegeleider vanuit Aeres Hogeschool Wageningen.

Elk beroepsprofiel is beschreven in een aantal herkenbare beroepssituaties (BS-sen). De beroepssituaties zijn het centrale uitgangspunt binnen de opleiding. Elke beroepssituatie omvat een aantal competenties waarin de combinatie van theorie en praktijk een krachtige leeromgeving waarborgt.

Afhankelijk van vooropleiding, de al eerder opgedane kennis en werkervaring kan vrijstelling worden verkregen voor bepaalde beroepssituaties.

Afhankelijk van vooropleiding en werkervaring zijn er drie mogelijke opleidingsroutes voor de Dienstverlening & Producten-student;

- Route 1: Verkorte deeltijdroute voor studenten met een eerder behaalde onderwijsbevoegdheid
- Route 2: Verkorte deeltijdroute voor studenten met uitgebreide werkervaring in docentrol D&P
- Route 3: Reguliere deeltijdroute

Voor elk van deze routes is de studieroute onderstaand schematisch weergegeven.

Opleidingsroute Bachelor D&P route 1 Deeltijd instroomcohort: vanaf 2020			
Semester / lesdagen	Beroepssituatie 13 ec	Beroepssituatie 13 ec	WPL
Semester 1 wo	PBVA-DP: Basisvakken en schakelen DP	PDBV: Deskundigheidsontwikkeling in beroepsgericht vak DP	School/Sector
Semester 2 wo	HFKV: Inzetten van fundamentele kennis in beroepsgericht vak D&P	HPVK: Professionaliseren in beroepsgericht vak D&P	School/Sector
Semester 3 wo	AOLB: Ontwikkelen van leertrajecten voor het beroepsdomein		School/Sector
LBO: Loopbaanontwikkeling (SLB + PI) 4 ec			
Afstudeerfase Fase-assessment 4 ec			

Vrijstelling propedeutische fase: 34 ec
Vrijstelling Hoofdfase: 64 ec
Vrijstelling Afstudeerfase: 69 ec

Opleidingsroute Bachelor D&P route 2 Deeltijd instroomcohort: vanaf 2020

Semester / lesdagen	Beroepssituatie 13 ec	Beroepssituatie 13 ec	WPL
Semester 1 wo	PBVA-DP: Basisvakken en schakelen DP	PDBV: Deskundigheidsontwikkeling in beroepsgericht vak DP	School/Sector
Semester 2 wo	PVOB: Verzorgen onderwijsleersituaties in beroepsgericht vak	HVPB: Verzorgen pedagogisch leerklimaat in beroepsgericht vak	School
Semester 3 wo	HFKV: Inzetten van fundamentele kennis in beroepsgericht vak D&P	HPVK: Professionaliseren in beroepsgericht vak D&P	School/Sector
Semester 4 wo	AOLB: Ontwikkelen van leertrajecten voor het beroepsdomein	HBEG: Begeleiden van leerlingen en leer groepen	School
BPO: Brede Professionele Ontwikkeling (keuzeactiviteiten) 4 ec LBO: Loopbaanontwikkeling (SLB + PI) 6 ec			
Hoofd fase Fase-assessment 2 ec			
Semester 5 wo of di	AUOP: Uitvoeren van onderzoek in eigen praktijk	BS Keuze 1 (21-22 ingevuld met KKMN: Ontwikkelen van kennis met behulp van nieuwe media)	Afhankelijk van keuzes
BPO: Brede Professionele Ontwikkeling (keuzeactiviteiten) 4 ec LBO: Loopbaanontwikkeling (SLB + PI) 4 ec			
Afstudeer fase Fase-assessment 4 ec			

Opleidingsroute Bachelor D&P route 3 Deeltijd instroomcohort: vanaf 2020

Semester / lesdagen	Beroepssituatie 13 ec		Beroepssituatie 13 ec	WPL	
Semester 1 wo	PBVA-DP: Basisvakken en schakelen DP		PRHB: Responsief handelen <small>(individueel begeleid)</small>	PDBV: Deskundigheidsontwikkeling in beroepsgericht vak DP	School/Sector
Semester 2 wo	PVOB: Verzorgen onderwijsleersituaties in beroepsgericht vak			HVPB: Verzorgen pedagogisch leerklimaat in beroepsgericht vak	School
BPO: Brede Professionele Ontwikkeling (HT + OR) 4 ec LBO: Loopbaanontwikkeling (SLB) 2 ec					
Propedeuse Fase-assessment 2 ec					
Semester 3 wo	HFKV: Inzetten van fundamentele kennis in beroepsgericht vak D&P		HPVK: Professionaliseren in beroepsgericht vak D&P		School/Sector
Semester 4 wo of di	BS Keuze 1		HBEG: Begeleiden van leerlingen en leergroepen		School
BPO: Brede Professionele Ontwikkeling (keuzeactiviteiten) 4 ec LBO: Loopbaanontwikkeling (SLB + PI) 6 ec					
Hoofdphase Fase-assessment 2 ec					
Semester 5 wo of di	BS Keuze 2		ASPV: Specialiseren in beroepsgericht vak		Afhankelijk van keuzes
Semester 6 wo of di	AOLB: Ontwikkelen van leertrajecten voor het beroepsdomein				Afhankelijk van keuzes
Semester 7 wo of di	AUOP: Uitvoeren van onderzoek in eigen praktijk		BS Keuze 3		Afhankelijk van keuzes
Semester 8	Uitloop afstuderen <small>(indien van toepassing)</small>		Uitloop afstuderen <small>(indien van toepassing)</small>		Afhankelijk van keuzes en studietempo
BPO: Brede Professionele Ontwikkeling (keuzeactiviteiten) 4 ec LBO: Loopbaanontwikkeling (SLB + PI) 4 ec					
Afstudeerfase Fase-assessment 4 ec					

Vrijstelling propedeutische fase: nvt
Vrijstelling Hoofdphase: 26 ec
Vrijstelling Afstudeerfase: nvt

Bijlage 1

Korte omschrijving van de beroepssituaties met toelichting werkpleklers

Propedeuse

PBVA: Basisvakken en schakelen

Dit betreft geen beroepssituatie maar basisvakken en schakelen. Basisvakken worden per opleiding vastgesteld. Iedere student doorloopt een eigen 'mix' van basisvakken op basis van vooropleiding. Deficiënties en verschillen in instroom worden hiermee verkleind.

Werkpleklers:

Het werkpleklers vindt plaats in een reële werksituatie. Concreet betekent dit dat de student op handelingsniveau praktisch bezig is en kennis en inzicht in de praktijk verwerft. De beoordeling vindt plaats op basis van het geschreven handboek en feedback van de werkplekbegeleider. Begeleiding op de werkvloer geschiedt door de werkplekbegeleider op de werkplek en de docent vanuit Aeres Hogeschool Wageningen (AHW).

PDBV: Deskundigheidsontwikkeling in beroepsgericht vak

Een docent-kennismanager BGV brengt en houdt eigen vakkennis en vakvaardigheid op peil en kan middels eenvoudig onderzoek nieuwe kennis en vaardigheden uit de sector opdoen.

Werkpleklers:

Vooraf aan de stage word door de student een startmeting gemaakt om te bepalen waar de student nu staat en wat die wil ontwikkelen, passend bij de gekozen stage. In overleg met de vakinhoudelijke begeleider vanuit Aeres Hogeschool stelt de student een leerwerkovereenkomst op die richtinggevend is voor de activiteiten die gedurende de werkplekperiode worden uitgevoerd. Tijdens het eerste semester ontwikkelt de student vakinhoudelijke kennis en vaardigheden op de werkplek.

De student ontwikkelt zich breed als professional in het bedrijf en de sector. Door allerhande activiteiten te uit te voeren en ervaring op te doen in het bedrijf/de organisatie, worden inzichten en bekwaamheden ontwikkeld. De student onderneemt gedurende de werkplekperiode activiteiten waardoor de student het bedrijf/de organisatie leert kennen op uitvoering, organisatie en kwaliteit en bekijkt dit met een analytische blik. Naast de operationele kennis en vaardigheden die op de werkplek worden ontwikkeld, wordt de student uitgedaagd om zich te verdiepen in de positie die hij/zij en de werkplek innemen in de sector waarin ze zich bewegen.

PVOB: Verzorgen van onderwijsleersituaties in beroepsgericht vak

Om een praktische instructie te kunnen voorbereiden, uitvoeren en evalueren, dient een student kennis te hebben van de leeromgeving, de beroepspraktijk (vakkennis) en de mogelijk te gebruiken didactische modellen. Daarnaast moet hij in staat zijn een (praktische) leersituatie te organiseren waarin de leerling inzicht, (vak)kennis en (vak)vaardigheid kan vergroten.

Tijdens de leersituatie dient de student ruimte te bieden aan de verschillen tussen leerlingen, en een leerklimaat te creëren waarbij in een veilige en ordelijke omgeving geleerd wordt. Leerlingen laten samenwerken en het opbouwen en onderhouden van contacten met bedrijven en organisaties buiten de school horen hierbij. Los van mogelijke excursie-, stage- of oefenmogelijkheden kan de student hierdoor voortdurend een actueel beeld van de beroepspraktijk schetsen én op de hoogte blijven van nieuwe (vak)ontwikkelingen.

Bij een leersituatie met een activerende didactiek moet de student kennis hebben van het totaalbeeld van een volledige les. Hij/zij dient een volledig didactisch concept te kunnen voorbereiden waarbij de activiteit van de leerling voorop staat. Bij de voorbereiding van de les gebruikt de student creatieve oplossingen om de leerling een uitdagende lesinhoud en leeromgeving te bieden. De student houdt rekening met de mogelijkheden van de school, de les past binnen de visie van de school en de student overlegt met anderen (directe collegae, leidinggevende en andere betrokkenen) over de te geven les. De student geeft bij het begin van de les aan wat het doel van de les is, geeft de geldende regels aan voor de les, de activiteit van de leerling, de manier waarop de leerling sturing krijgt en hoe de leerling beoordeeld wordt aan het einde van de les. Ook wordt er teruggekeken naar het proces wat de leerling doorlopen heeft. De student heeft een totaalbeeld van de les en van het verloop hiervan, weet op de juiste momenten de les te sturen, in te grijpen waar gewenst en leerlingen bewust te laten zijn van hun eigen leerproces. De les kan op verschillende manieren worden vormgegeven: individuele opdrachten, groepsopdrachten en praktijklessen. Hierbij wordt de meest ideale omgeving gezocht: het lokaal, een praktijkruimte, een locatie buiten de school of anderszins.

Hoofdfase

HVPB Verzorgen van pedagogisch leerklimaat in beroepsgericht vak

Om als docent te kunnen functioneren in het (V)MBO, VSO of Praktijkonderwijs is het noodzakelijk kennis te hebben van de ontwikkeling die de adolescent (12-24 jaar) doormaakt. Welk gedrag is kenmerkend voor deze leeftijd, welke functies heeft dit gedrag en waardoor wordt het veroorzaakt? Welke rol spelen ouders en leeftijdgenoten in hun leven? Hoe zit het met fysieke-, cognitieve- en persoonlijkheidsontwikkeling in deze leeftijdsfase? Verder wordt aandacht besteed aan de basis van leer- en gedragsproblemen, passend onderwijs en zorg in de school. Binnen het werkplekleren observeert de student gedrag van zijn/haar leerlingen, signaleert passend en opvallend gedrag en bespreekt samen met de werkplekbegeleider welke aanpak hierbij past. Tevens biedt de werkplek de student ruimte om kennis op te doen over de zorgstructuur op school.

HBEG Begeleiden van leerlingen en leergroepen in beroepsdomein

De inzichten in leren en de rollen en taken van een docent daarbij veranderen. Van traditionele 'kennisoverdrager' verschuift de rol van docent steeds meer in de richting van begeleider en coach. Naast het geven van een 'traditionele klassikale les' bevindt de docent zich nu deels of soms zelfs compleet in werksituaties waarin hij te maken heeft met zelfstandig leren, werkplekleren en projectgestuurd onderwijs. Dit vereist specifieke kennis en eigenschappen. Om leerlingen zelfstandig te laten leren, dient een student in een leeromgeving te kunnen participeren waarin dat kan plaatsvinden. Leerlingen dienen in die omgeving zelfstandig, op hun eigen niveau en werkwijze te kunnen werken en dienen daarbij het beoogde einddoel duidelijk voor ogen te hebben. De student zoekt samen met de werkplekbegeleider naar een passende leersituatie waarin hij/zij kan oefenen met de rol/taak van coach. Het leren bevorderen van zelfregulatie van leerlingen is de uitdaging, waarbij de student regelmatig overlegt met de werkplekbieder en feedback vraagt op zijn/haar handelen.

Naast de begeleiding van leerlingen bij een opdracht of project begeleidt de student tijdens deze beroepsituatie ook leerlingen op sociaal-emotioneel en leerinhoudelijk terrein. Om sociaal-emotionele begeleiding te kunnen geven dient een docent onder andere problemen te herkennen, gespreksvaardig te zijn en een vertrouwensband te kunnen opbouwen. Tegelijk moet hij duidelijke grenzen kunnen stellen en een professionele afstand kunnen bewaren.

De student dient de mogelijkheid te hebben actief betrokken te zijn bij leerlingbegeleiding op sociaal-emotioneel gebied (evt. in een ondersteunende rol), zoals een coach/mentor in een onderwijssetting deze vorm geeft. Daarbij staan het ontwikkelen van de eigen gespreksvaardigheden en de daarbij passende houding als sociaal-emotioneel begeleider voorop.

HFKV: Inzetten van fundamentele kennis in beroepsgericht vak

Een docent-kennismanager BGV verklaart de in zijn vakgebied voorkomende theorieën en handelingen aan de hand van fundamentele kennis uit kernvakken en (eigen) onderzoeksresultaten .

Werkplekieren:

Een onderzoek wordt door een groep studenten uitgevoerd in een reële beroepscontext passend bij de studierichting van de student(en). Het onderzoek is natuurwetenschappelijk van aard en dient om een praktijkvraagstuk of praktijkprobleem op te lossen door middel van reeds opgedane fundamentele kennis.

HPVK: Professionaliseren in beroepsgericht vak

Een docent-kennismanager BGV deelt zijn verworven kennis en ervaring en wisselt die uit met gesprekspartners binnen de sector, is voortdurend op zoek naar vernieuwingen in de sector, weet ze op hun waarde te schatten en waar nodig toe te passen.

Werkplekieren:

In deze beroepssituatie ontwikkelt de student zich tot een junior professional binnen de vakrichting. Je voert taken en rollen uit die horen bij het functioneren op tactisch niveau binnen het bedrijf of de instelling. Daarnaast doe je op operationeel niveau mee met het dagelijkse werk binnen het bedrijf. Geschikte werkplekken voor deze beroepssituatie zijn volwaardige bedrijven in de sector die innovatie en duurzaam handelen als een vast gegeven binnen hun bedrijfscultuur beschouwen en waar je je opinie kunt vormen over maatschappelijk relevante thema's binnen de sector. Het bedrijf dient een zodanige omvang te hebben dat er sprake is van gelaagdheid in functieniveau en dat medewerkers verschillende taken hebben.

Afstudeerfase

AOLB: Ontwikkelen van leertrajecten voor het beroepsdomein

Een docent-kennismanager BGV ontwikkelt op een planmatige manier een leertraject en draagt bij aan onderwijsvernieuwingen en/of ontwikkelingen in het beroepenveld.

Werkplekieren:

Het werkplekieren vindt plaats als kennismanager in het beroepsdomein of docent beroepsgericht vak op een werkplek waarbij er vraag is naar een leertraject waarin toekomstgerichte educatie centraal staat. De rol van de student op de werkplek is die van ontwerper en ontwikkelaar van een leertraject. Dat betekent dat de student een leertraject op een onderwijskundig verantwoorde manier ontwerpt en ontwikkelt.

Toekomstgericht betekent dat de inhoud van het leertraject aansluit bij actuele ontwikkelingen in het beroepsdomein en maatschappij. Behalve met de vraag van de opdrachtgever houdt de student ook rekening met onderwijskundige ontwikkelingen op het gebied van leren van mensen.

AUOP: Uitvoeren van onderzoek in eigen praktijk

Een docent-kennismanager BGV zet 'onderzoekend vermogen' in dat leidt tot reflectie, evidence-based practice en innovatie binnen zijn werkomgeving. Onderzoekend vermogen bestaat uit een onderzoekende houding, kennis uit onderzoek van anderen toepassen en zelf onderzoek doen.

Werkplekieren:

Het werkplekieren binnen AUOP wordt ingevuld als kennismanager in de sector of als docent beroepsgerichte vakken. Uitgangspunt voor het werkplekieren is een authentiek praktijkvraagstuk op de werkplek waarvoor de student een beroepsproduct ontwikkelt en een praktijkgericht onderzoek uitvoert. Dit beroepsproduct en het onderzoek hangen nauw samen en dragen bij aan het betreffende praktijkvraagstuk. Van de student wordt verwacht regelmatig afstemming te zoeken met de opdrachtgever over de precieze invulling van onderzoek en beroepsproduct en de student dient te zorgen voor inbedding van onderzoek en product op de werkplek.

De keuzedelen

KOOI: Ontwerpen van duurzame oplossingen en innovaties

Een docent-kennismanager BGV in het beroepsdomein ontwerpt objecten, ruimtes of systemen vanuit een duurzame gedachte en met de natuur als mogelijk voorbeeld. Daarbij is sprake van een methodisch proces en een creatief proces.

Werkplekieren:

Om goed de rol van ontwerper te kunnen doorgronden, is het belangrijk om voldoende vliegreuen te maken in een bedrijf of organisatie (en met goede inhoudelijke argumenten een school) waar expertise op het vlak van ontwerpen in het eigen studiedomein voor handen is. Met ontwerpen bedoelen we hier het vormgeven van een tastbaar product, instrument, ruimte of applicatie. Daarbij heeft de student te maken met een opdrachtgever en met gebruikers die eisen stellen. De student werkt vanuit een ontwerpdracht, dat wil zeggen dat er sprake is van een ontwerpprobleem. Een ontwerpprobleem laat zich niet zomaar oplossen. Daar is onderzoek voor nodig. Wanneer een ontwerpdracht wordt uitgevoerd binnen een organisatie waar geen inhoudelijke expertise aanwezig is, dient de werkplektijd ook te worden gebruikt voor het inwinnen van externe expertise (interviews, studiedagen, collegiale consultatie, bedrijfsbezoeken, etc.).

KMUO: Ontwikkelen en uitvoeren van leeractiviteiten in een multiculturele omgeving

Een docent-kennismanager BGV in het beroepsdomein werkt in transculturele (opleidings-)situaties in een nationale, multiculturele of internationale omgeving en is zich daarbij bewust van eigen culturele achtergrond, interculturele houding en diversiteitsaspecten.

Werkplekieren:

De student gaat ervaring opdoen binnen een educatieve setting of het bedrijfsleven in het binnen- of buitenland. Het is van belang dat de student -tijdens het werken aan vakinhoud- ervaringen omtrent interculturele vraagstukken of communicatie opdoet en onderzoekt. In het buitenland gaat dit automatisch, in Nederland kan dat bijvoorbeeld op scholen met 'superdiversiteit' of bij bedrijven met veel verschillende nationaliteiten of culturen op de werkvloer.

KLLL: Ontwikkelen van een leven lang leren voor mens en organisatie

Een docent-kennismanager BGV in het beroepsdomein ontwerpt, begeleidt en stimuleert leven lang leren in de rol als uitvoerder, 'learning engineer', voorbeeld of inspirator. Hij signaleert behoeften en kansen in de markt en samenleving en is in staat initiatieven te ontplooiën om deze kansen te benutten.

Werkplekieren:

De werkplek kan een school zijn, maar ook een andere organisatie binnen de sector. Centraal staat het leren van volwassenen, van professionals. Denk dan aan teamleren, maar ook aan het leren van individuele werknemers die bij willen blijven of hun vaardigheden verder willen ontwikkelen na afloop van hun opleiding. Concrete voorbeelden: docenten van een school die zich willen verdiepen in formatief evalueren, een branchevereniging zoals de KNH die een training Voedselveiligheid wil aanbieden of een manege die een professionaliseringstraject wil organiseren voor hun medewerkers. Een leven lang leren en ontwikkelen is een thema dat binnen veel organisaties speelt. Afhankelijk van de motivatie van de student en zijn/haar toekomstperspectief zijn er dus veel soorten organisaties mogelijk als werkplek. De student dient een organisatie te kiezen binnen het beroepsdomein van de opleiding. Daarnaast is het voor de student zeer aan te raden om voor een werkplek te kiezen met expertise in het opzetten van dergelijke leertrajecten.

KKNM: Ontwikkelen van kennis met behulp van nieuwe media

Een docent-kennismanager BGV zet nieuwe media in om leerprocessen te bevorderen.

Werkplekieren:

De student gaat ervaring opdoen op een vmbo of mbo-school als docent in een beroepsgericht vak of een bedrijf met een educatieve focus. In deze beroepssituatie gaat de student een ontwerp idee maken om nieuwe technologieën, zoals bijvoorbeeld AR/VR of iets waar programmeren aan de basis ligt, te verkennen. Hier maakt de student een ontwerpidee van hoe dit in de organisatie kan worden vormgegeven en uiteindelijk mogelijk kan implementeren. Om een goed ontwerpidee tot stand te brengen werkt de student samen met groepsgenoten om tot een goed plan te komen.

KLIR: Organiseren en begeleiden van leren in de regio

Een docent-kennismanager BGV faciliteert en begeleidt leren in werken aan regionale en lokale vraagstukken waarin verschillende partijen samenwerken. Het gaat daarbij om leren door het werken aan realistische vraagstukken voor opdrachtgevers in een authentieke omgeving waarbij alle partijen leren.

Werkplekieren:

Leren in de regio betekent in veel opzichten een andere manier van werken voor lerenden dan de traditionele aanpak. De opzet is dat de regio leert. In geval van het organiseren van leren in een lerende regio is er sprake van intensieve, structurele samenwerking in een netwerk van onderzoek, opleiders, lokale overheden en maatschappelijke instellingen. Hierbij kunnen onderzoekers, docenten en professionals rouleren qua werk- en leeromgeving (Bergman & Vijlder, 2015).

De student gaat vanuit een aantal rollen, zoals omschreven door de Wageningse leerstoelgroep Education and Competence Studies (ECS) van de WUR (Oonk, Beers & Wesselink, 2013), aan de slag in de regio met een leergroep met een onderzoeksvraag uit de praktijk. Hij/zij zorgt dat het vraagstuk en de oplossing ervan, aansluit bij de wens vanuit de opdrachtgever, de belangstelling van de lerende, het curriculum en bij actuele ontwikkelingen in het beroepsdomein zoals duurzame ontwikkeling. Met beroepsdomein bedoelen we bij KLIR de vakrichting van het (V)MBO waarbij het vraagstuk de vakrichting mag overstijgen.

Niet op iedere school is er continu de mogelijkheid om Leren in de Regio uit te voeren. Ook zijn er perioden dat het niet op scholen wordt aangeboden. De scholen die onderwijsactiviteiten in een hybride leeromgeving aanbieden, verschillen onderling in de mate waarin lerenden de ruimte krijgen en de manier waarop het leren is georganiseerd. Op de werkplek en met de werkplekbegeleider van de school of organisatie bepaalt de student wanneer hij/zij welke activiteiten gedurende de werkplekperiode uitvoert.

Werkplek buiten het onderwijs. Afhankelijk van de belangstelling en toekomstperspectief van de student zijn er organisaties buiten de school die geschikt zijn als werkplek. We denken aan bedrijven uit de publiek-private samenwerking die een samenwerkingsverband hebben met ROC's of AOC's. Belangrijk voor de keuze voor een bedrijf is in welke mate het onderdeel is van de hybride leeromgeving op het gebied van opleiden. De doelgroep lerenden is tot eind niveau MBO.

KIBK: Inzetten van beroepsdomeinkennis in kennismanagementrollen

Een docent-kennismanager BGV zet beroepsdomeinkennis in bij het uitvoeren van diverse kennismanagementrollen gericht op het leren en het ontwikkelen van mensen en organisaties. Daarbij gaat het over begeleiden, ontwikkelen, faciliteren, signaleren, verbinden en communiceren en acquireren.

Werkplekieren:

De werkplek bij KIBK is een profit of non-profit bedrijf in de gekozen studierichting. De werkplek is geschikt als het bedrijf te maken heeft met een serieuze interne of externe kennisbehoefte. De student analyseert de relevante bedrijfsprocessen (primaire, ondersteunend, besturend) tegen de achtergrond van actuele ontwikkelingen en innovaties in de sector. Dit levert een advies op met als doel de bedrijfsprocessen te verbeteren. Vervolgens wordt dit uitgewerkt in een actieplan gericht op relevante interne of externe doelgroepen. In dit actieplan wordt aandacht besteed aan de beschikbare en benodigde kennis en hoe de kennis gedeeld, toegepast en geëvalueerd wordt. De student legt hiermee een basis voor een rol als

kennismanager.

KBBS: Begeleiden in bijzondere situaties

Een docent-kennismanager BGV begeleidt mensen met diverse begeleidingsbehoeften en kiest daarbij voor een planmatige aanpak en bewust didactisch en pedagogisch handelen. Daarbij behoort kunnen relativeren van eigen gedrag en omgaan met emotionele- en conflictsituaties.

Werkplekieren:

De student gaat leren hoe je mensen begeleidt met diverse begeleidingsbehoeften en kiest daarbij voor een planmatige aanpak en bewust didactisch en pedagogisch handelen. We vragen diepgang over het omgaan met specifieke kennis over die begeleidingsbehoefte. In de uitvoering hoort ook het kunnen relativeren van het eigen gedrag en het omgaan met emotionele- en conflictsituaties.

De student wordt gevraagd effectief gebruik te maken van de bestaande (zorg)structuur van school, zorgbedrijf of leerwerkbedrijf, met oog voor de structuur die er al is.

Bijlage 2: Bekwaamheidseisen

Beroepsdomeinbekwaam: Je hebt een breed en diep inzicht in het beroepsdomein waar je actief in bent; je weet welke innovaties en ontwikkelingen in het beroepsdomein voorkomen en je draagt daaraan bij. Je kent de historie van het beroepsdomein. Je hebt zicht op de beroepsdilemma's en de cultuur in de sector. Je weet deze kennis te gebruiken om betekenisvol onderwijs voor je doelgroepen vorm te geven.

Vakinhoudelijk bekwaam: Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat je de inhoud van je onderwijs beheerst. Je 'staat boven' de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat je lerenden de leerstof kunnen leren. Je kunt vanuit je vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van je lerenden. Je houdt je vakkennis en -kunde actueel.

Ecologisch bekwaam: Je weet van welke sociale en ecologische systemen je onderdeel uitmaakt, welke rollen daarin bestaan en hoe je, in verbinding met anderen, hieraan een positieve bijdrage kan leveren. Je weet hoe deze systemen elkaar beïnvloeden en wat hierbij van de natuur geleerd kan worden. Op basis daarvan handel je bewust en lever je een actieve bijdrage aan duurzame ontwikkeling (Brundtland, 1987) van jezelf en van de systemen.

Vakdidactisch bekwaam: Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat je de vakinhoud leerbaar maakt voor je lerenden, in afstemming met je collega's en passend bij het onderwijskundige of opleidingskundige beleid van je organisatie (school). Je weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten. Je doet dit op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:

- Je brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van lerenden, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen.
- Bij de uitvoering van het onderwijs volg je de ontwikkeling van je lerenden; je toetst en analyseert regelmatig en adequaat of de leerdoelen gerealiseerd worden en hoe dat gebeurt; op basis van je analyse stel je zo nodig zijn onderwijs didactisch bij.
- Je onderwijs gaat met de tijd mee.

Pedagogisch bekwaam: Pedagogische bekwaamheid wil zeggen dat je op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor je lerenden kunt realiseren. Je volgt hun ontwikkeling in het leren en gedrag en stemt daarop je handelen af. Dit in samenwerking met je collega's. Je draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van jongeren. Je kunt je pedagogisch handelen afstemmen met je collega's en met anderen die verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van de lerende. Je draagt bij aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van een jongere tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene. In de context van het beroepsgerichte onderwijs gaat het hier ook om de begeleiding van de jongere bij zijn oriëntatie op beroepen en het ontwikkelen van beroepsidentiteit. Ook in pedagogische zin blijft je onderwijs van deze tijd.

Postbus 80, 6700 AB Wageningen
Mansholtlaan 18, Wageningen
088 020 6700
aereshogeschool.nl/wageningen
info.hogeschool.wageningen@aeres.nl

Klik hier als u tekst wilt invoeren.